

Cambridge University Press

978-1-108-05112-5 - The Historical Collections of Walter of Coventry: Volume 1

Edited by William Stubbs

Excerpt

[More information](#)

**MEMORIALE FRATRIS WALTERI
DE COVENTRIA.**

28165.

A

Cambridge University Press

978-1-108-05112-5 - The Historical Collections of Walter of Coventry: Volume 1

Edited by William Stubbs

Excerpt

[More information](#)

Cambridge University Press

978-1-108-05112-5 - The Historical Collections of Walter of Coventry: Volume 1

Edited by William Stubbs

Excerpt

[More information](#)

MEMORIALE FRATRIS WALTERI DE COVENTRIA.

PARS PRIMA.

MISCELLANEA HISTORICA.

LIBER PRIMUS WALTERI COVENTRENSIS.

INCIPIIT HISTORIA BRITONUM PER COMPENDIUM.¹

MS. Harl.
3860. fo. 3.

BRITANNIA insularum optima, inter Galliam et Hiberniam sita, octingenta miliaria in longum, et ducenta in latum continens, quicquid mortalium usui congruit, indeficiente fertilitate administrat; ubi tria sunt nobilia flumina, scilicet Humbra, Thamisia et mare Sabrinum. Extent of Britain.

Æneas post Trojanum bellum, fugiens in Ytaliam, filiam unicam Latini regis Romanorum duxit in uxorem, de qua filium Ascanium nomine generavit; Ascanius Silvium, Silvius Brutum, a quo Britones,² qui matrem parturiendo necavit, patrem vero venando a casu interfecit, ob quam causam ejectus est a regno. Ipse igitur fugiens ad Græciam, collectis reliquiis ex Troja, post multa bella cepit regem Græcorum in prælio; unde de pace tractantibus, accepit Brutus filiam regis; inde recedens, et cum ccc. et xxiii. navibus navigans, applicuit in quandam insulam ubi in somnis audivit hos versus; Origin and story of Brutus.

“ Brute sub occasu solis, trans Gallica³ regna,
“ Insula [in] Oceano est, undique clausa mari,

¹ Abridged from an abridgment of Geoffrey of Monmouth, probably MS. Harleian 3860, or one of similar character; in which the wording of the original is for the most part preserved. The first page of

the MS. contains a French account of the kingdoms of the Heptarchy, which will be found in the Appendix to the Preface.

² Britones] Brutus, C.

³ Gallica] Gallia, C.

Oracle addressed to Brutus.

“ Hanc pete; namque tibi sedes erit illa perennis,
 “ Hæc fiet natis altera Troja tuis.
 “ Et de prole tua reges nascentur in ipsa,
 “ Totus huic terræ subditus orbis erit.”

MS. Harl.
3860. fo. 3.

Corineus joins him.

Iterum ergo navigans, invenit quatuor generationes ex reliquiis Trojæ; quorum dux erat Corineus, qui postmodum fuit dux Cornubiæ, qui cum gigantibus lusit ac si cum pueris contenderet.

Date of his arrival in Britain.

Eo tempore quo Brutus intravit Angliam regnavit in Judæa Hely sacerdos, et capta est archa Domini, annis m.cc.xx. ante Nativitatem Christi.

Sons of Brutus.

Conquisita igitur insula Britannia a Bruto dicta, occisis gigantibus, Brutus genuit ex Imogen uxore sua tres filios, quorum nomina hæc sunt; Locrinus, Kamber, Albanactus; ac post mortem Bruti divisa est insula; Locrinus habuit Loegriam tanquam senior et dominus, id est mediam partem insulæ; Kamber habuit Kambriam, scilicet, ultra Sabrinum, quæ nunc dicitur Wallia; Albanactus habuit Albaniam, quæ modo dicitur Scotia.

Locrinus.

Locrinus genuit de¹ filia Corinei, filium nomine Madian, qui regnavit post eum et genuit duos filios, Malin et Menbriz. Menbriz autem occidit fratrem suum Malin et regnavit, et genuit filium nomine Ebrauceu, qui tam potens et nobilis erat quod condidit civitatem Eboracum, et posuit² in ea mansiones m. Ipse fecit castellum Puellarum in Albania, quod modo dicitur Edenburc; et obtinuit usque mare Scoticum. Genuit autem xx. filios et xxx. filias, quæ filia omnes maritatae in Ytaliam, per regem nomine Silvium, qui in Ytalia tunc regnavit, et fuit de parentela Ebrauci. Nolueruntque mulieres Ytaliæ commiscere cum Trojanis, et ideo misit in Britanniam pro illis. Tempore autem David regis in Judæa regnavit Ebraucus in Britannia, xl. annis viriliter. Ipse vero primus post Brutum classem in partes Galliarum duxit et eos devicit.

Menbriz. Ebrauc.

York and Edinburgh founded.

Conquest of Gaul.

Conquest of Germany.

Brutus II.

Azaracus filius Ebrauci 2^{ndus} navigavit in Allemanniam cum fratribus suis, et eam gladio acquisivit. Brutus vero dictus Vertescu, filius Ebrauc senior, regnavit in Britannia post patrem suum xii. annis, et condidit civitatem Carleoli.

¹ *de*] Urdelle, C. interlined. The Guendolæna of Geoffrey of Monmouth, ii. 4. Our abbreviator omits the story of Guendolæna, which

is retained by the author of the abridgment in MS. Harl. 3860.

² *et posuit* . . . m.] This statement is not derived from Geoffrey.

MS. Harl.
3866. fo. 4.

Regnavit autem post eum filius suus Cuthbras Helyas,¹ qui condidit, id est propriavit civitatem Wintoniæ et Canterbiriam; post quem regnavit Bladuc, qui fuit nigromanticus et fecit Baa, et illa mirabilia balnea calida; qui volavit et cecidit.

Winchester,
Canterbury,
and Bath
founded.

Post eum regnavit Leyr filius ejus qui condidit civitatem Leyrcestriæ, a Leyr dictam; qui genuit tres filias, scilicet Goronillam quæ desponsata est duci Albanæ, et Regan quæ nupta est duci Cornubiæ, et Cordoillam, quæ propter suam sapientiam nupta est Aganippo regi Francorum. Hæc cum quæreret pater ab ea quantum eum diligeret, respondit, "Quantum habes tantum vales, tantumque te diligo." Et cum insurgerent filii ejus degeneres in eum fugit ad eam in Galliam, et, accepta potestate et collecto exercitu, rediit in insulam cum filia, et occidit duces Albanæ et Cornubiæ. Postmodum regnavit iii. annos in senectute sua.

Story of
king Leyr.

Post eum regnavit Cordoilla filia ejus v. annis, super totam Britanniam; insurrexerunt in eam filii sororum ejus, scilicet Cunedac et Margan; Ysaias et Osee;² et incarceraverunt eam. Roma condita est. Cunedac vero occidit Margan et regnavit in insula 33 annis.

Cunedac
and Margan.

Post eum filius ejus Rivail,³ post quem Cugustus;⁴ post eum Sisillius; post quem Gordiades.⁵ Hic genuit duos filios, Porrex et Senex. Porrex occidit fratrem suum et regnavit. Ipsum vero occidit mater sua clam in lecto. Quamobrem insurrexerunt quatuor potentiores terræ, et regnabant, unusquisque in loco suo. Stater⁶ regnavit in Albania, Povier in Loegria; Rudac in Wallia, Clotes in Cornubia. Ejus filius Duncwale⁷ conquistavit totam insulam, et regnavit xl. annis. Hic statuit leges, et primo coronatus est auro. Hic genuit Belin et Brenne. Belinus regnavit in Loegria, et Brennus in Albania. Orto igitur bello inter eos fugit Brennus trans mare in Galliam. Regnans igitur Belinus filius Duncwale fecit vicum⁸ unum per

Succession
of kings, to
Belin and
Brennu.

¹ *Cuthbras Helyas*] Hudibras; Gaufr. Mon. ii. 9. Rudhudibras, MS. Harl. Our abbreviator has omitted a generation. According to Geoffrey, Carlisle was founded by Leil, son of Brutus Greenshield.

² *Ysaias et Osee*] The names of the two contemporary prophets, as well as the date of the foundation of Rome, have run into the string of the British History, in this curious way,

perhaps out of the margin of the MS. which our author was abridging.

³ *Rivail*] Rivallo, G. M. ii. 16.

⁴ *Cugustus*] Gurgustus, G. M. ii. 16.

⁵ *Gordiades*] Gorbogudo, G. M. ii. 16; two generations, Lago and Kinmarcus, being omitted.

⁶ *Stater*] Staterius, G. M. ii. 17.

⁷ *Duncwale*] Dunwallo Molmutius, G. M. ii. 17.

⁸ *vicum*] viam, G. M. iii. 5.

The ancient roads made. medium insulæ, qui vocatur Fosse; qui incipit in Toteneys et finitur in Cateneys. Alium etiam vicum fecit ex transverso insulæ de Sancto David in Wallia usque portum Hamptoniæ. Brennus rediit in Britanniam cum exercitu copioso contra fratrem suum, et veniens regina mater eorum, laceratis pannis usque ad cingulum ostendit mamillas filiis; et filii pietate confracti composuerunt pacem, et simul cum exercitibus exeuntes de insula ceperunt Galliam et Ytaliam cum aliis provinciis sibi adjacentibus.

Invasion of Gaul and Italy. Postmodum vero oppugnantes ceperunt Romam, et suspende- runt xxiiii. de nobilioribus, tempore Assueri regis: post quem regnavit Darius, post quem Alexander magnus. Tandem Bren- nus dux Allobrogum regnavit in Italia, et Belinus reversus est in Britanniam et sepultus est Trinovantum. Ejus trengarius fuit Gulak¹ rex Danubiæ. Post Belinum regnavit filius ejus Gurmus,² post quem Guicelinus, post quem Sisillius, post quem Mordidas.³ Hic habuit 3 filios. Hic fortissimus pugnavit cum quodam monstro quod occidebat homines quasi innume- rables; ipse solus armatus adiit monstrum et occidit, tamen a monstro devoratus est. Post quem regnavit filius ejus Gor- bonias:⁴ post eum regnavit frater ejus Algalus,⁵ qui injustas leges posuit, et ejectus est a regno propter malitiam suam; et cum non posset habere auxilium in partibus transmarinis rediit ad Britanniam, et inveniens fratrem suum juniorem, scilicet Elidur, regnantem, rogabat eum de pietate. Qui pietate confractus finxit se infirmum, ac per cautelam adduxit comites et barones ad parlamentum⁶ infra castrum suum, et compulsi eos facere fratri suo Algalo homagium, qui ante fuerat ejectus a regno; et mutavit Algalus malitiam suam in bonitatem, et regnavit in virtute sua x. annis. Post eum regnavit Elidur frater ejus, rex piissimus; et orta discordia inter ipsum et suos, ipsum ceperunt, et in Turri Londoniarum incarcerave- runt; mortuis ipsis. Jeremias prophetavit, et transmigratio Babiloniæ facta est.⁷ Elydur de carcere educitur, et rex tertio efficitur, et regnavit annis multis.

Capture of Rome. MS. Harl. 3860. fo. 4

Descendants of Belin.

Story of Algalus and Elidur.

¹ Gulak] Guicthlacus, G. M. iii. 2.

² Gurmus] Gurgiunt Brabtruc, G. M. iii. 11.

³ Mordidas] Mervidus, G. M. iii. 14.

⁴ Goroonias] Gorbonianus, G. M. iii. 16.

⁵ Algalus] Arthgallo, G. M. iii. 17.

⁶ Geoffrey is not responsible for

the wording of this story: he speaks of the *principes* visiting Elidur, not of barons or a parliament.

⁷ Jeremias . . . facta est] These contemporaneous events run accidentally into the string of the story, which otherwise would run on, "Mortuis ipsis, Elydur de carcere, &c.," G. M. iii. 18.

MS. Harl.;
3860. fo. 4.

Post ipsum regnaverunt xxxv. reges, unusquisque in loco suo; quorum nomina hæc sunt; Gorbonias;¹ post eum regnavit Marganus, c. et xl.² annis; post Ewanus, post regnavit Ylbalus³ qui per electionem electus est in regem; post Rumus;⁴ post Gerunces, post Catellus, post Coylus, post Porrex, post Cherinus, post Fulgentius, post Elyades,⁵ post Androgus, post Unanus,⁶ post Deirdacus,⁷ post Gurgentius, post Merianus, post Bledudo, post Capianus, post Oneus,⁸ post Arthiual, post Redwyn, post Aredek, post Caporus, post Eldol, post Aldanus, post Reginus, post Belyud, post Cloteus, post Sisillius, post Cobertus, post Samuel, post Benesel, post Pirus, post Elygelus. Tum regnavit 2^{ndus} Belinus xl. annis, et potens fuit. Hic 3 habuit filios, scilicet Lud et Cassibellianum et Venium. Lud regnavit post patrem, et ampliavit civitatem Trinovantum mutavit nomen civitatis in Londonias. Post eum regnavit Cassibellianus frater suus, qui habuit filios Guydelum et Ar-

MS. Harl.
3860. fo. 5.

vitagum⁹ qui devicit Julium Cæsarem imperatorem Romanorum in ripa de Thamis per tres vices; per eundem Julium superatus est fere et hoc per Androgeum qui fuit dux Londoniarum. Unde pace facta Romæ tributarius fuit in ccc. libris.

Invasion by
Julius
Cæsar.

Et tempore, scilicet Cæsaris Augusti, natus est Christus,¹⁰ secundum quod scribitur, "Exiit edictum a Cæsare Augusto ut "describeretur universus orbis," etc. Tunc enim successerat Julio Octovianus Augustus. Post eum regnavit Guidelinus, contra quem duxit exercitum in Britanniam Claudius Cæsar, et Vespasianus eo quod renuit tributum solvere. Inito igitur bello quidam miles nomine Hamelinus,¹¹ dejectis armis propriis, cum

Birth of
Christ.Reign of
Guidelinus.

¹ *Gorbonias*] Gorboniani filius, G. M. iii. 19.

² *c. et xl.*] Probably the time given to the whole 35 kings; but Geoffrey does not mention this number. The Harleian MS. omits the names.

³ *Ylbalus*] Idvallo, G. M. iii. 19.

⁴ *Rumus*] Runno, G. M. iii. 19.

⁵ *Elyades*] Eldadus, G. M. iii. 19.

⁶ *Unanus*] Urianus, G. M. iii. 19. The king who succeeded him, Eliud, is here omitted.

⁷ *Deirdacus*] Cledancus, G. M. iii. 19. His successor Cletonus is omitted.

⁸ *Oneus*] Oenus, G. M. iii. 19; between Oenus and Arthmal two kings are omitted, Sisillius and Blegabred; and after Arthmal the succession in Geoffrey is, Eldol, Redion, Rederchius, Samuilpenissel, Pir, Capoir, Glligueillus, Heli, the last being father of Lud, Cassibellaunus and Nennius: iii. 20.

⁹ According to Geoffrey these were the sons of Cymbelinus, the son of Tenuantius, brother of Androgeus, and successor of Cassibellaunus, G. M. iv. 11.

¹⁰ Galf. M. iv. 10.

¹¹ *Hamelinus*] Hamo, G. M. iv. 14.

Treachery of Hamelin.	vidisset partem Britonum meliorem, cœpit in armis Britonum infestare suos, et accedens propius juxta regem dolo occidit regem. Hoc autem perpendens Arviragus, frater regis Guydelini, cepit arma regis, et hortatus est Britones viriliter resistere.	<small>MS. Harl. 3860. fo. 6.</small>
Defeat of Claudius.	Et sic factus est Claudius imperator in fugam; et insecutus est Hamelinum usque in ripam Hamptoniæ, id est portum Hamonis; et ibi interfecit eum. Fugiens itaque Claudius imperator Wintoniam, obsedit eum Arviragus, ¹ et nacta pace misit Claudius Romam pro filia sua, et dedit eam Arvirago.	
Peace.	Et in memoria nuptiarum condita est civitas Claudiocestriæ, id est, Glovernæ. Reversus est Claudius Romam, et concessit libere Arvirago totam Britanniam cum insula. Regnavit igitur Arviragus viriliter multis annis et potitus est gloria. Eo tempore beatus Petrus ecclesiam Antiochenam fundavit. Postmodum ² regnavit Lucius in Britannia anno Domini c ^o . Qui missa legatione ad summum pontificem Eleutherium petiit baptismum. Tempore cujus primo dilatata est Christianitas in Britannia; et ordinati sunt in Britannia 3 archiepiscopi et xxiii. episcopi. Et regnavit l. annis, et mortuus est sine hærede. Qua de causa Romani miserunt in Britanniam contra Scotos et Pictos et alias nationes de insula duas legiones, id est, xiii. millia et ccc. et xxxii. homines, cum Severo senatore Romanorum; qui Severus fecit fossatum continens lx. miliaria a mari Orientali usque ad mare Occidentale, id est de Novo Castro super Tynam usque Karleolum. ³ Hic Severus pugnavit apud Eboracum cum quodam magno homine Fulgentio Pecto, et ambobus occisis, electus est Basian in regem. Qui regnavit pluribus annis viriliter. Post quem regnavit Karrays; post eum ⁴ Asclepiodocus; et occiso a Coel, miserunt iterum Romani Constantium cum legione. Et timens Coel dux Colcestriæ dedit filiam suam Constantio, qui regnum susceperat. Petivit enim pacem et Romæ tributum dedit, et infra paucos dies infirmatus moritur. Tum Constantius senator Romanorum diademate Britannæ se coronavit, qui duxerat filiam Coel regis unigenitam nomine Helenam; de qua genuit duos filios et unam filiam, scilicet, Constantinum, Constantium et Constantiam. Qui Constantinus regnavit post patrem suum anno Domini ccc ^o xix ^o . Eo tempore erat Romæ pessimus tyrannus nomine Maxen-	
Gloucester founded.		
Reign of Arviragus.		
Conversion of Lucius.		
Severus.		
Basian.		
Carausius.		
Asclepiodocus.		
Constantius.		
Helena.		
Constantine.		

¹ According to Geoffrey it was Claudius who besieged Arviragus in Winchester, iv. 14.

² *Postmodum*] The reigns of Marius and Coillus, G. M. iv. 17, 18, are omitted.

³ *qui Severus . . . Karleolum*] Not from Geoffrey.

⁴ *post eum*] *Allectus* is omitted, G. M. v. 4. The Harleian MS. is here briefer than the text.

MS. Harl.
3880. fo. 6.

tius, a quo plures Romani gravati fugerunt in Britanniam ad Constantinum, qui nobilissimus juvenis erat. Horum igitur hortatu Romam adiit, et eam sibi subjugavit. Post eum regnavit Octavius qui, cum prole careret, misit Romam pro Maximiano proconsule, et filiam suam sibi dedit cum regno Britannia. Qui in duos imperatores¹ debacchatus, unum occidit et alterum fugavit, et factus est imperator. Eo tempore milia virginum exeuntes de Britannia interfectae sunt, quarum corpora apud Coloniam quiescunt. Maximiano mortuo, irruerunt barbari in Britanniam. At illi petentes auxilium a Graciano imperatore, missa legione, a Romanis fugati sunt barbari. Eo tempore factus est murus inter Deyram et Albaniam² super fossatum. Deinde regnavit in Britannia Constantius³ frater regis Armoricae, id est, Minoris Britanniae. Eo tempore Sanctus Martinus, Hillarius, Ambrosius et Augustinus floruerunt. Hic Constantius genuit 3 filios, scilicet Constantem, Aurelium, et Uter cognomine Pendragon, id est, caput draconis. Eo mortuo regnavit Constans filius ejus, qui et primo monachus erat Wintoniae. Quo a Scotis occiso per insidias Vortigerni amici sui, post eum regnavit Vortigernus. Eo tempore venit Hengistus Saxonicus cum suis in Britanniam, et juvabat regem contra Pectos et Scotos; et dedit filiam suam regi; cum tamen esset paganus. Quae cum die quadam regi poculum propinans diceret Saxonice "Louerd king, wesheil," rex per interpretem respondit "Drinc heil." Et extunc inolevit consuetudo inter Anglicos quod ad invicem propinarent per *Wesseil* et *Drinc heil*. Hic Hengistus in parlamento apud Salesbiriā praecepit suis cultros habere in caligis, ut audito hoc verbo, "Nimis oure sexes," unusquisque Britonem suum interficeret. Quod pro parte factum est; nam ceciderunt de nobilioribus Britonum circiter cccc. et lx., de Saxonibus vero non pauci, licet Britones essent inermes. Fugit igitur Vortiger rex et Eldolf dux Claudiocestriae, id est Gloverniae, in Kambriam, id est Walliam. Ipsi vero Saxones pagani tenuerunt totam Loegriam. Eo tempore floruit Merlinus⁴ vates, et ostendit regi Vortiger quomodo aedificium suum quod uno die parabatur, altera die tellus absorbebat per dracones ibi latitantes. Mater Merlini monialis fuit, pater vero incubus daemon fuit. Veniens igitur Aurelius frater Constantis de Armorica cum magno navigio intravit Britanniam, et Vortigernum obsedit et combussit, Hengistum occidit et Saxonos exterminavit. Et ut

Conquest of
Rome by
Constantine.Octavius.
Maximianus.The 11,000
virgins.Roman wall.
Constantius.

Constans.

Vortigern
and Hengist's
daughter.Hengist at
Salisbury.Flight of
Vortigern to
Wales.Story of
Merlin.Victories of
Aurelius.

¹ Gratian and Valentinian, G. M. v. 9.

² G. M. vi. 1.

³ Constantinus, G. M. vi. 5.

⁴ The Harleian MS. runs into much more detail about Merlin.

- Stonehenge.** locum in quo Britones sunt interfecti faceret memoria dignum, MS. Harl. 3860. fo. 7. apud Salisbiriā, consilio et auxilio Merlini misit in Hiberniam pro Corea Gigantum,¹ quæ modo vocatur Stanhenge. Et in die Pentecostes diadema sibi ibi imposuit, et post paucos annos infra Coream sepultus est. Eo tempore apparuit stella magna in firmamento in cuius radio globus erat igneus ad modum draconis.
- Uter Pendragon.** Mortuo autem Aurelio regnavit Uter frater ejus, et fecit sibi dracones aureos ad similitudinem illius qui visus est in cælo; unum posuit in ecclesia primæ sedis; alium in prælio secum portavit, et ob hoc vocatus est Uther Pendragon, id est, caput draconis. Ipse occidit Pascentium et Gylomannum regem Hiberniæ cum magno exercitu. Occidit etiam Octam filium
- Arthur.** Hengisti cum suis Saxonibus, et tandem veneno interiit. Arthurus vero filius suus, xv^m² annum agens, regni diademate insignitus est. Qui cum esset miræ probitatis et inauditæ largitatis confluit ad eum innumerabilis multitudo militum: Saxones, Pectos et Scotos exterminavit. In uno bello duos gigantes interfecit propria manu, et cccclxx. homines. Hic Guthlandiam et Hyllandiam, Orchardyam, Daciam et Northwagiam sibi subjugavit. Alii plures ultro se sibi subjugaverunt
- His victories.** propter ejus famam. Deinde tempore Hillarii papæ, anno Domini cccclxv., Galliam, Wasconiam, Acquitanniam, cum cæteris provinciis sibi subjecit; Bedewero suo pincernæ Normanniam dedit; Gayo dapifero suo Andegaviam tradidit, et cæteris cætera similia; reversusque Britanniam tenuit festum Pentecostes³ in Wallia apud Karnavan, cum tot regibus et proceribus sibi servientibus, Anguselus rex Albanicæ, id est Scotiæ, Urianus rex Northumbriæ, Cadwallo rex Venedorum, id est Northwales; Statius rex Suthwalliæ; Cador rex Cornubiæ. X. insulæ reges fuerunt hii, scilicet, Gilomannus rex Hiberniæ, Malvasius rex Yslandiæ, Loth rex Northwagiæ, Achilles rex Dacorum, Dolmannus rex Gothlandiæ, Gilmasius rex Orchardum. Item archiepiscopus Urbis Legionum, id est, Karleon. Ex
- His subject kings.** ducibus hii fuerunt, consul Claudiocestriæ, consul Exoniæ, consul Warewyki, consul Canticæ, consul Herefordiæ, consul Hertfordiæ, consul Lincolnicæ, consul Eboracensis, consul Wintoniæ, consul Bedefordiæ, consul Leyrcestriæ, consul Cestriæ, consul Insulæ, consul Arundeliæ, et cæteri multi.
- His foreign dukes.** Ex transmarinis partibus duces fuerunt Bedewerus dux Normanniæ, Gayus dux Andegaviæ, Gichardus dux Pictaviæ,

¹ G. M. viii. 10.² G. M. ix. 1.³ G. M. ix. 12. The Harleian

MS. is much briefer on Arthur than the text.